Till Kultur och fritidsavdelning
Eric Fugeläng,
Karin Leosson,
Madeleine Nilsson

Synpunkter och svar på frågeställningar inför det fortsatta arbetet med riktlinjer för verksamhetsstöd från Region Gotland till folkbildningen (studieförbunden)

Studieförbunden som är verksamma på Gotland bedriver sin verksamhet utifrån statens formulerade syften med folkbildningen:

- *stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin*
- *bidra till att göra det möjligt för en ökad mångfald människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen*
- *bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället*
- *bidra till att bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet*

Förutom det statliga stödet är vi tacksamma för det stöd som Region Gotland under lång tid givit folkbildningen på ön. Vi vet att folkbildningen med dess pedagogik, dess betoning på det fria och frivilliga och dess förmåga att nå ut över hela Gotland är en omistlig del av det gotländska samhällslivet. Grunden för ett fortsatt brett engagemang är att det finns resurser för att kunna bemanna tjänster, hyra lokaler och budgetera med en relativt hög grad av förutsägbarhet.

En viktig utgångspunkt för vårt svar är att försöka undvika så mycket extra administrativt merarbete som möjligt både för studieförbundens och regionens tjänstemän. Regionen, menar vi, skall utnyttja det redan befintliga rapporteringssystemet och de krav på återrapportering, kvalitetsarbete och årsredovisningar som åvilar alla studieförbund.

Synpunkter på kommande verksamhetsstöd:
1. För att kunna erhålla ett kontinuerligt årligt stöd skall ett studieförbund kunna redovisa minst 100 unika deltagare och minst 2000 studietimmar under det senaste verksamhetsåret. Att också fortsättningsvis ha ett sådant kriterium uppmuntrar lokal närvaro och förankring.

Studieförbunden önskar att en del av bidraget utgör ett ”grundbidrag”, som i framtiden bör indexuppräknas, och som utgår till de studieförbund som har kontor/bemanning på Gotland. I det nuvarande regelverket utgör det 18% av verksamhetsbidraget. Hur stort det i framtiden skall vara är en kommande diskussionsfråga.

2. Studieförbunden önskar att den s.k. ”Kommunsnurran” skall utgöra grunden för kommande verksamhetsstöd och att regionen inte inför något ytterligare aktivitetsbaserat ansökningsförfarande för att erhålla verksamhetsstödet.

Vi önskar också att ”Kommunsnurrans” valbara kvalitetsindikatorer begränsas till att utgöra högst 10 % av fördelad resurs.

3. ”Kommunsnurrans” kvalitetsindikatorer kan användas för att uttrycka önskemål om särskilda satsningar som Region Gotland önskar prioritera. Studieförbunden kan då göra extra satsningar inom det område som regionen anser bör prioriteras.
Låt oss ge ett exempel:
Politikerna uttrycker att önskemål att studieförbunden under det kommande året/åren skulle utveckla områden inom ”Demokrati och delaktighet” och beslutar att en större del av kvalitetsindikatorernas resurser skall gå till detta prioriterade område. Då ”Kommunsnurran” ställer samman resultatet kommer det att ge ett högre utslag, och därmed mer resurser, till de studieförbund som arbetet med:
- verksamhet för korttidsutbildade (indikator 7)
- utrikesfödda i verksamheten (indikator 8)
- riktade arrangemang för målgrupp, t ex funktionsnedsatta (indikator 10)
- nå nya deltagare (indikator 12)

Genom att använda de uppgifter som studieförbunden redovisar till SCB genom redovisningssystemet Gustav undviks administrativt merarbete både för regionens tjänstepersoner och hos studieförbunden lokalt.

4. De riktlinjer som nu utarbetas för verksamhetsstöd till folkbildningen på Gotland anser vi skall innehålla en skrivning om att de studieförbund och den verksamhet de redovisar, och som uppfyller det regelverk som Folkbildningsrådet upprättat utifrån sitt statliga uppdrag, också skall ha rätt att erhålla verksamhetsbidrag från region Gotland om man uppfyller de minimikrav som regionens regelverk beskriver (se punkt 1).

5. Vi hoppas att beslutsfattarna, när nya satsningar planeras, också frågar sig hur civilsamhället kan bidra. Inte som ett alternativ, utan som en naturlig del av lösningen. Studieförbunden välkomnar möjligheten att delta som parter i projekt eller andra aktiviteter, också utanför kulturområdet, där studieförbundens erfarenheter och profiler efterfrågas och där resurser tillförs för att kunna genomföra sådana samarbetsprojekt.

Visby den 31 augusti 2026

Studieförbunden organiserade i Gotlands Bildningsförbund:
ABF, Folkuniversitetet, NBV, Sensus, Studiefrämjandet, Bilda och Studieförbundet Vuxenskolan

Enligt uppdrag

John Gambe
Ordförande Gotlands Bildningsförbund